окремих кислот у вмісті рубця характеризує перебіг рубцевої ферментації, ріст мікробної маси, ефективність синтезу молочного жиру та інших компонентів молока.

Висновок та перспективи подальших досліджень. Жирнокислотний склад молока корів наприкінці лактації перевищує базисну норму (4,48±0,10 %), що узгоджується із вмістом загальної кількість КЖК у вмісті рубця (138,0±2,56 ммоль/л) та співвідношенням між окремими кислотами: оцтовою (52,4±1,85), пропіоновою (23,9±0,37) та масляною (23,72±1,70 %).

Зважаючи на наведені результати, перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо визначення якості незбираного молока у різні періоди лактації та дослідження вмісту рубця.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Янович В.Г., Сологуб Л.І. Біологічні основи трансформації поживних речовин у жуйних тварин. – Львів, 2000. – 384 с
2. Пабат В. Ветеринарно-зоотехнічні аспекти якості молока / В. Пабат, Д. Вінничук, І. Гончаренко // Вет. медицина України. – 1997. – № 8. – С. 42–43.
3. ГОСТ 22760–77 “Методи визначення жиру”.
4. ГОСТ 29173–90 “Молоко. Методи визначення загального білка”.
5. Визначення органічних кислот у біологічному матеріалі методом газохроматографічного аналізу: Метод. рекомендації / Укр. наук.-дослід. ін-т фізіології та біохімії с.-г. тварин. – Львів, 1989. – 40 с.
6. Біохімія молока: практикум [Р.Й. Кравців, О.Й. Вісарик, Р.П. Параняк та ін.]. – Львів: ТеРус, 2000. – 150 с.
7. Вудмаска І.В. Вплив підвищеного рівня неструктурних вуглеводів у раціоні корів на показники вуглеводно-білкового обміну у вмісті рубця / І.В. Вудмаска // Аграрні вісті. – 2007. – Вип. 2. – С. 27–29.
8. Богомолов В. В. Факторы, влияющие на содержание жира в молоке коров / В.В. Богомолов // Молочное дело. – 2005. – № 6. – С. 34–35.
9. Milk Fatty acid composition and mammary lipid metabolism in Holstein cows fed protected or unprotected canola seeds. / L. Delbecchi, C.E. Ahnadi, J.J. Kennelly [et all.] // J. Dairy Sci. – 2001. – 84. – P. 1375–1381.
10. Abu Ghazalech A.A. Diet supplementation with fish oil and sunflower oil to increase conjugater linoleic acid levels in milk fat of partially grazing dairy cows / A.A. Abu Ghazalech, L.D. Holmes // J. Dairy Sci. – 2007. – 90. – P. 2897–29004.
11. Sveinbjörnsson J. In vitro evaluation of starch degradation from feeds with or without heat–treatments / J. Sveinbjörnsson, M. Murphy, P. Udén // Anim. Feed Sci. and Tech. – 2007. – 132 (3–4). – P. 171–185.

Влияние показателей содержимого рубца коров на качество цельного молока
Н.В.Тышкивская, О.В.Чуб, М.Я.Тышкивский

Изучена зависимость показателей качества цельного молока от рациона кормления дойных коров, образования короткоцепочных жирных кислот и соотношения между отдельными кислотами в содержании рубца. Увеличение жирности молока до 4,48±0,1 % по группе связано с количеством КЖК в содержании рубца (130–145 ммоль/л) и концентрацией уксусной (52,4±1,85 %) и масляной (23,7±1,7) кислот, что, в первую очередь, используются молочной железой для синтеза жировых компонентов. Рост массового количества жира в цельном молоке связан также со сроком лактации коров, поскольку в конце лактации жирномолочний состав молока растет, что связано с поведением секреторных клеток, которые принимают участие в образовании молока. Содержимое белка в молоке опытных коров отвечает базисной норме (3,06±0,07 %), предшественником которого является пропионовая кислота (23,9±0,4 %) содержимого рубца.

Ключевые слова: белок молока, жир молока, короткоцепочные жирные кислоты, содержание рубца, оцтовая, пропионовая и масляная кислоты.

Influence of indexes of maintenance of scar of cows is on quality full-milk
N.Tyshkivska, O.Chub, M.Tyshkivskiy

Dependence of indexes of quality of full-milk is studied on the ration of feeding of milch cows, from formation of volatile fat acids and between’s by separate acids in maintenance of scar. An increase of adiposeness of milk is to 4,48±0,1 % on a group, it is related to the amount of kzhk in maintenance of scar (130–145 mmol/l) and concentration of vinegar (52,4±1,85 %) and oily (23,7±1,7) acids, that above all things, utillized a suckling gland for the synthesis of fatty components. Growth of mass particle of fat in a full-milk is related also to the term of lactation of cows, as at the end of lactation жирномолочний composition of milk grows, that it is related to the conduct of secretory cages which take part in formation of milk. Content of albumen in milk of experimental cows answers a base norm (3,06±0,07 %), the predecessor of which is pimeson acid (23,9±0,4 %) of content of scar.

Key words: albumen of milk, fat of milk, volatile fat acids, so-holding of scar, octovaya, propionic and oily acids.

УДК 619: 615.015.35-36/615.038

УЛЬКО Л.Г., канд. вет. наук
Сумський національний аграрний університет

РЕЗУЛЬТАТИ ВИЗНАЧЕННЯ КУМУЛЯЦІЇ ПРЕПАРАТУ ОКСІПРОЛ

У статті наведені результати визначення кумулятивних властивостей нового препарату Оксіпрол, розчин для ін’єкцій виробника ТзОВ НВФ «Бровафарма», Україна. В результаті вивчення кумулятивних властивостей препарату Оксіпрол встановлено, що у разі ведення сумарної дози 63,38 мл на 1 кг м.т. одна миша загинула, що становить 5%. За подальшого введення препарату летальність становила на 18 добу (сумарна доза 83,13 мл/кг) – 15%, на 19 добу (сума-

рна доза 93,0 мл/кг) – 20% та 20 добу (сумарна доза 102,87 мл/кг) – 45%. За збільшення дози 9,873 в 1,5 раза (14,8095 мл/кг) на 21-шу добу летальність становила 80%, на 22-гу добу досліджень відмічали загибель 90 % лабораторних тварин, сумарна доза при цьому склала 132,49 мл/кг. Коефіцієнт кумуляції оксіпролу становить 5,6, що вказує на слабко виражену кумулятивну дію препарату.

Ключові слова: гнійно-некротичні хвороби кінцівок, препарат Оксіпрол, білі миші, кумулятивні властивості, коефіцієнт кумуляції.

Постановка проблеми. Хвороби копитець є однією з найбільш поширених патологій у великої рогатої худоби [1]. Проблема особливо гостро постала у зв'язку із переведенням тваринництва на промислову основу і концентрацією великої кількості тварин на обмежених площах. Однак, захворювання дистального відділу кінцівок у продуктивних тварин зустрічаються як у промислових комплексах та великих тваринницьких господарствах, так і на звичайних виробничих фермах. Відсоток хворих тварин зріс у зв'язку зі скороченням можливості тварин активно рухатися, частіше стали реєструватися факти травматизму, оскільки трудомісткі процеси на комплексах стали механізувати. Змінилася конструкція підлог. Їх почали виготовляти з бетону, а для їх покриття використовуються гумові килимки або інші синтетичні матеріали. Все це є причиною нанесення різного роду травм, особливо в ділянці пальців [2].

Найчастіше захворювання в ділянці пальців реєструється у корів з високою молочною продуктивністю [3].

Хвороби кінцівок, які супроводжуються кульгавістю, згідно з оцінкою незалежних спостерігачів, широко розповсюджені на молочних фермах Великобританії. За останніми оцінками поширеність кульгавості на молочних фермах Великобританії становить 24% для органічних стад [4], 15% за пасовищного та 39% за стійлового утримання [5], та 16,2%, 16,3 і 19,3% восени, зимою та на весні відповідно [6]. Вивчаючи поширення кульгавості у корів на 17 молочнотоварних фермах, S.J. Wells et.al. [7] встановили, що більшість захворювань кінцівок у корів зустрічаються у весняний (16,7%), ніж у літній (13,7%) період.

Такі високі показники розповсюдженості захворювань кінцівок призводять до значних економічних збитків, які обходяться в десятки мільйонів фунтів стерлінгів [7], в основному за рахунок втрати молочної продуктивності від 360 до 570 літрів молока за лактацію [8], зниження народжуваності [9] та збільшення відсотка вибраковування [10].

Особливістю захворювань дистального відділу кінцівок у корів, які перебігають з ознаками гнійно-некротичного запалення, в сучасних умовах є змішаний характер інфекції, у розвитку якої беруть участь представники різних груп мікроорганізмів [11–14].

Активізація умовно-патогенної мікрофлори відбувається на фоні порушення еволюційно сформованого симбіозу макроорганізму з власною аутофлорою під впливом численних зовнішніх чинників.

В асоціації двох і більше збудників можливі різні типи взаємин (комплементації, незалежне одне від одного розмноження, інтерференція, екзальтація тощо), котрі багато в чому визначають результат перебігу хвороби, ефективність проведеного лікування і варіюють залежно як від біологічних властивостей збудників, так і імунного статусу тварин [15].

Діагностика змішаних інфекцій вимагає проведення багатопланових лабораторних досліджень, а антибактеріальна терапія ґрунтується на чутливості мікроорганізмів, котрі входять в асоціацію до антибактеріальних препаратів.

У зв’язку з цим, нині важливим є питання розробки ефективних лікарських форм із широким спектром антимікробної дії. Виходячи з цього, в НВФ «Бровафарма» було розроблено рецептуру нового антимікробного ін’єкційного препарату на основі тетрацикліну дигідрат з торговою назвою Оксіпрол.

Відомо, що у процесі створення і впровадження кожного нового препарату важливим етапом є його токсикологічні дослідження [16, 17].

Небезпечність для тварин та людини хімічних речовин взагалі і лікарських засобів зокрема значною мірою пов’язана з їх здатністю до кумуляції в організмі. Тому поряд з визначенням граничних доз у системі токсикометричних даних надзвичайно важливе встановлення ступеня небезпеки хронічної дії препаратів, тобто ступеня їхньої кумулятивної активності за низької інтенсивності шкідливого агента. Виявлення кумулятивних властивостей нових антибактеріальних препаратів є одним з важливих етапів їх токсичної оцінки.

Вивчення кумулятивної дії речовини дозволяє швидко прогнозувати токсичну дію препарату та виникнення хронічного отруєння [16].

Мета і завдання дослідження – визначити та провести оцінку кумуляції нового препарату Оксіпрол – розчин для ін'єкцій виробника ТзОВ НВФ «Бровафарма», Україна.

Матеріал і методика досліджень. Визначення та оцінку кумуляції нового препарату Оксіпрол™ проводили відповідно до положень, викладених у посібнику «Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів» та «Методические указания по токсикологической оценке химических веществ и фармакологических препаратов, применяемых в ветеринарии» [16, 17].

У ході вивчення кумулятивних властивостей препарату Оксіпрол використовували метод-тест «субхронічної токсичності» за схемою K.S. Lim et al. (1961), для виявлення кумуляції або розвитку толерантності до досліджуваного препарату, який дає економію часу під час проведення експерименту, у модифікації К.К. Сидорова (1967). Схема проведення тесту подана в табл.1.

Для досліду за принципом парних аналогів підібрали 30 білих мишей 8–9-тижневого віку масою 18-20 г, яких поділили на дві групи: дослідну (n=20) та контрольну (n=10).

Таблиця 1 – **Схема проведення досліду за визначення коефіцієнта кумуляції препарату Оксіпрол**

Характеристика призначених доз	Період досліду (дні введення)					
	1 (1-4)	2 (5-8)	3 (9-12)	4 (13-16)	5 (17-20)	6(21-24)
Доза, яка щодобово вводиться, у частках від одноразової DL_{50} (мл/кг)	1,95	2,925	4,388	6,582	9,873	14,8095
Сумарна доза за 4 доби введення в частках від DL_{50} (мл/кг)	7,8	11,7	17,552	26,328	39,492	59,238
Сумарна доза за періодами введення в частках від DL_{50} (мл/кг)	7,8	19,5	37,052	63,38	102,872	162,11
Летальність, %	-	-	-	5	45	100

Препарат Оксіпрол вводили інсуліновим шприцом підшкірно в перші 4 доби у дозі, що складає 1/10 раніше встановленої одноразової DL_{50} [18]. Потім через кожні наступні 4 доби дозу препарату підвищували у півтора рази.

Коефіцієнт кумуляції ($К_к$) препарату розраховували відносно середньосмертельної дози за багаторазового введення ($DL_{50}n$) до середньосмертельної дози, отриманої в гострому досліді (DL_{50}), за формулою Ю.С. Когана та В.В. Станкевича:

$$K_k = \frac{DL_{50n}}{DL_{50}},$$

де $К_к$ – коефіцієнт кумуляції;

DL_{50} − середньосмертельна доза, отримана в гострому досліді (DL_{50});

DL_{50n} – середньосмертельна доза за багаторазового введення ($DL_{50}n$).

Усі втручання та евтаназію тварин здійснювали з дотриманням принципів «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментальних та наукових цілей» (Страсбург, 1985) та ухвали Першого національного конгресу з біоетики (Київ, 2001).

Результати дослідження та їх обговорення. В результаті вивчення кумулятивних властивостей препарату Оксіпрол встановлено, що введення сумарної дози 56,8 мл на 1 кг маси тварини не викликає загибелі білих мишей. Після введення сумарної дози 63,38 мл на 1 кг м.т. одна миша загинула, що становить 5%. За подальшого введення препарату летальність становила на 18-ту добу (сумарна доза 83,13 мл/кг) – 15%, на 19-ту добу (сумарна доза 93,0 мл/кг) – 20% та 20-ту добу (сумарна доза 102,87 мл/кг) – 45%. У разі збільшення (9,873) в 1,5 раза (14,8095 мл/кг) на 21-шу добу летальність становила 80%, на 22-гу добу досліджень відмічали загибель 90 % лабораторних тварин, сумарна доза при цьому склала 132,49 мл/кг.

Розрахунок середньосмертельної дози після проведення досліду щодо вивчення кумулятивних властивостей препарату Оксіпрол проводили за Б.М. Штабським [16]. Залежність відсотка летальності (Y) від дози (X) може бути описана рівнянням прямої з кутовим коефіцієнтом (*a*):

$$Y = aX + b. \quad (1)$$

Значення *a* та *b* знаходили за формулами:

$$a = \frac{Y_2 - Y_1}{X_2 - X_1}, \quad (2)$$

$$b = \frac{\Sigma Y - a\Sigma X}{n}. \quad (3)$$

Знаючи a та b, вирішували рівняння (3) відносно X:

$$X = \frac{Y + b}{a}. \quad (4)$$

Потім послідовно підставляли у формулу (1) значення Y, яке дорівнювало 50 % і знаходили DL_{50}.

Таким чином, середньосмертельна доза препарату Оксіпрол після визначення кумулятивних властивостей, згідно із розрахунками за Б.М. Штабським, становила 109,458 мл/кг маси тварини.

Встановивши у попередніх дослідженнях середньосмертельну дозу досліджуваного препарату для білих мишей за підшкірного введення – 19,5 мл/кг маси тварини, обчислювали коефіцієнт кумуляції за формулою Ю.С. Когана та В.В. Станкевича:

$$K_k = \frac{DL_{50n}}{DL_{50}} = \frac{109,458}{19,5} = 5,5897.$$

Висновок. Коефіцієнт кумуляції оксіпролу становить 5,6, що вказує на слабко виражену кумулятивну дію препарату.

Вважаємо, що перспективним напрямом подальших досліджень є вивчення терапевтичної ефективності препарату Оксіпрол для лікування корів із гнійно-некротичними процесами у ділянці пальців.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Панько И.С. Деформация копытец у высокопродуктивных коров / И.С. Панько, В.А. Лукьяновский, А.К. Мироненко, А.Н. Кокуркин // Ветеринарный консультант. – 2003. – № 7. – С. 31-34.
2. Лукъяновский В.А. Практические рекомендации при болезнях копытец у коров / В.А.Лукъяновский // Актуал. пробл. вет. науки: Тез. докл. / Моск. гос. акад. вет. мед. и биотехнол. – М., 1999. – С.135-137.
3. Панько І.С. Гнійно-некротичні хвороби пальців у високопродуктивних корів / І.С. Панько, М.В. Петрик. – Київ: Бібліотека ветеринарної медицини, 2007. – 64 с.
4. Huxley J.N. Animal welfare assessment benchmarking as tool for health and welfare planning in organic dairy herds / J.N. Huxley, J. Burke, S. Roderick, D.C.J. Main, H.R. Whay // Vet. Rec. – 2004. – Vol. 155. – P. 237-239.
5. Haskell V.J. Housing System, Milk Production, and Zero-Grazing Effects on Lameness and Leg Injury in Dairy Cows / M.J. Haskell, L.J. Rennie, V.A. Bowell, M.J. Bell, A.B. Lawrence // Journal of Dairy Science. – Vol. 89. − № 11− P. 4259-4266.
6. Rutherford K.M.D. Lameness prevalence and risk factors in organic and non-organic dairy herds in the United Kingdom / Kenneth M.D. Rutherford, Fritha M. Langford, Mhairi C. Jack, Lorna Sherwood, Alistair B. Lawrence, Marie J. Haskell // The Veterinary Journal. − 2009 − Vol. 180. − № 1. − P. 95-105
7. Wells S.J. Key health issues for dairy cattle - New and old // J. dairy sci. – 1998. − Vol. 81. − №11. – P. 3029-3025.
8. Amory J.R. Associations between sole ulcer, white line disease and digital dermatitis and the milk yield of 1824 dairy cows on 30 dairy cow farms in England and Wales from February 2003–November 2004 / J.R. Amorya , Z.E. Barkera, J.L. Wrighta, S.A. Masona, R.W. Bloweyb, L.E. Greena // Preventive Veterinary Medicine. – 2008. – Vol. 83. − № 3-4. – P. 381-391
9. Garbarino E.J. Effect of Lameness on Ovarian Activity in Postpartum Holstein Cows / E.J. Garbarino, J.A. Hernandez, J.K. Shearer, C.A. Risco, W.W. Thatcher // Journal of Dairy Science. – 2004. – Vol. 87. − № 12. – P. 4123-4131.
10. Booth C.J. Effect of Lameness on Culling in Dairy Cows / C.J. Booth, L.D. Warnick, Y.T. Gröhn, D.O. Maizon, C.L. Guard, D. Janssen // Journal of Dairy Science. – 2004. − Vol. 87. − № 12. – P. 4115-4122.
11. Никулина В.Н. Бактериальный фон при заболеваниях дистального отдела конечностей / В.Н. Никулина // Актуальные проблемы ветеринарной хирургии. — Троицк, 2004 – С. 93.
12. Попов Ю.Г. Значение условно-патогенной микрофлоры при массовых болезнях крупного рогатого скота / Ю.Г. Попов // Актуальные вопросы микробиологии и инфекционной патологи животных: Мат. Междунар. науч.-произв. конф. – СПб. – 2004. – С. 103-104.
13. Фотіна Т.І. Значення мікробних асоціацій в патогенезі гнійно-некротичних уражень дистального відділу кінцівок у високопродуктивних корів / Т.І Фотіна, Л.Г. Улько // Ветеринарна медицина: міжвід. темат. зб. — Харків, 2009. — Вип. 92. — С. 510-512.
14. Фотіна Т.І. Вивчення видового спектру мікроорганізмів при гнійно-некротичних ураженнях копитець у великої рогатої худоби / Т.І Фотіна, Л.Г. Улько // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Новітні технології скотарства у XXI столітті». — Миколаїв, 2008. — С. 299-303.
15. Идогов В.В. Динамика некоторых иммунологических показателей у коров больных гнойным пододерматитом / В.В. Идогов, В.А. Ермолаев, Е.М. Марьин и др. / Мат. Междунар. научно-практ. конф. «Ветеринарная медицина XXI века: инновации, опыт, проблемы и пути их решения». — Ульяновск, 2011. — Т. 1. — С. 129-130.
16. Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / За ред. І.Я. Коцюмбаса. — Львів: Тріада плюс, 2006 — 360 с.
17. Методические указания по токсикологической оценке химических веществ и фармакологических препаратов, применяемых в ветеринарии/ А.Э. Высоцкий, М.П. Кучинский, Б.Я. Бирман и др.– Минск: 2007. –-155с.

18. Березовський А.В. Визначення параметрів гострої токсичності нового антимікробного препарату Оксіпрол на білих мишах / А.В. Березовський, Т.І. Фотіна, Л.Г. Улько // Науково-технічний бюлетень Інституту біології тварин і Державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок. – Львів, 2011. – Вип. 12. – № 3,4 – С. 312-320.

Результаты определения кумуляции препарата Оксипрол
Л.Г. Улько
В статье приведены результаты определения кумулятивных свойств нового препарата Оксипрол, раствор для инъекций производителя ООО НПФ «Бровафарма», Украина. В результате изучения кумулятивных свойств препарата Оксипрол установлено, что при введении суммарной дозы 63,38 мл на 1 кг массы тела одна мышь погибла, что составляет 5%. При последующем введении препарата летальность составила на 18-е сутки (суммарная доза 83,13 мл / кг) – 15%, на 19-е сутки (суммарная доза 93,0 мл / кг) – 20% и 20-е сутки (суммарная доза 102,87 мл / кг) – 45%. При увеличении дозы 9,873 мл/кг в 1,5 раза (14,8095 мл/кг) на 21-е сутки летальность составила 80%, на 22-й день исследований отмечали гибель 90% лабораторных животных, суммарная доза при этом составила 132,49 мл/кг. Коэффициент кумуляции оксипрола составляет 5,6, что указывает на слабовыраженное кумулятивное действие препарата.
Ключевые слова: гнойно-некротические болезни конечностей, препарат Оксипрол, белые мыши, кумулятивные свойства, коэффициент кумуляции.

The results determine the accumulation of the drug "Oksiprol"
L. Ulko
The paper presents results of determination of cumulative properties of the new drug "Oksiprol" injection manufacturer Scientific-Production Company "Brovapharma", Ukraine. As a result of studying the cumulative properties of the drug "Oksiprol" established that the conduct of a total dose of 63.38 ml per 1 kg of one mouse was killed, which is 5%. With the further introduction of the drug on mortality was 18 th day (total dose of 83.13 ml / kg) - 15%, 19 th day (total dose of 93.0 ml / kg) - 20% and 20 th day (total dose of 102.87 ml / kg) - 45%. With an increase of 1.5 times 9.873 (14.8095 ml / kg) on the 21-day mortality was 80%, the 22nd day of research noted a loss of 90% of laboratory animals, while total dose was 132.49 ml / kg . Factor accumulation Oksiprol 5.6 indicating a mild cumulative effect.
Keywords: necrotic disease of limbs, the drug "Oksiprol" white mice, cumulative properties, the rate of accumulation.

УДК 619:614.31:637.12.04/.07

ХІЦЬКА О.А., БУКАЛОВА Н.В., кандидати вет. наук
КОНДРУЦОВ В.Л., магістрант
Білоцерківський національний аграрний університет

ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ПИТНИХ ЙОГУРТІВ

Наведено результати контролю органолептичних, фізико-хімічних та мікробіологічних показників кисломолочних напоїв від різного виробника. Оцінка органолептичних показників кисломолочних напоїв показала, що всі вони мали особливий «букет» ароматичних та смакових властивостей, різну кольорову гаму, що зумовлено введенням до їх складу фруктових добавок. Фізико-хімічні та мікробіологічні показники напоїв відповідали діючим стандартам. Кислотність йогуртів не перевищувала допустимого рівня, що свідчило про зрілість кисломолочних згустків.
Ключові слова: ветеринарно-санітарний контроль, безпека, йогурт, кисломолочні напої, якість.

Постановка проблеми. Ринок кисломолочних продуктів – один з тих в Україні, учасники якого скаржаться на недостатню врегульованість його державою. Невпорядкованість вимог до якості та безпечності – головна проблема галузі. ГОСТи, в більшості своїй, старі, тому багато виробників випускають продукцію за ТУ (технічними умовами) [1, 2]. За цього виходить, що ТУ розробляються під конкретного оператора: наприклад, на закваски, стабілізатори, компаунди – фруктові добавки до йогуртів. Природно, що це приводить до «розмивання» не тільки вимог до якості продукції, але й критеріїв її віднесення до того чи іншого виду. Асортимент кисломолочних продуктів, представлених на вітчизняному ринку, різноманітний, їх склад включає не лише основну сировину (молоко, закваски культур мікроорганізмів), а й різні добавки, тому питання якості та безпеки цих продуктів є надзвичайно актуальним [3–6].

Мета дослідження – провести оцінку показників якості та безпеки питних йогуртів від різного виробника, що надходили для зберігання та реалізації в ТОВ «Віце-Президент», м. Кіровоград.

Матеріал і методи дослідження. *Об'єктом дослідження* були показники якості та безпеки питних йогуртів. *Предметом дослідження* були йогурти, що надходили для зберігання та реалізації у ТОВ «Віце-Президент» м. Кіровоград. Оцінку якості йогуртів проводили за органолептич-